

ת"פ 17531/12/11 - מדינת ישראל נגד שחר גת - שרותי אחזקה ונקיון בע"מ, חיים לוי

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

ת"פ 17531-12-11 מדינת ישראל נ' שחר גת - שרותי אחזקה ונקיון בע"מ ואח'
בפני כבוד השופטת שרה ברוינר ישרזדה

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. שחר גת - שרותי אחזקה ונקיון בע"מ
(הורשעה ונגזר דינה)
2. חיים לוי

הנאשמים

החלטה

1. לפני טענת הנאשם כי יש להורות על זיכוי מאחר שלא הוכחה האשמה אף לכאורה, על פי הוראות סעיף 158 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן - חוק סדר הדין הפלילי).
2. בישיבה מיום 11.6.14 הודיעו הצדדים כי הגיעו להסכמה דיונית לפיה הצדדים יסתפקו בהגשת מסמכים ויוותרו על העדת כלל העדים. בהתאם לכך, הגישה התביעה עוד באותה הישיבה את כלל ראיותיה.
3. בישיבה מיום 21.5.15, טען ב"כ הנאשם "אין להשיב אשמה" זאת, כיון ש"אי אפשר על סמך העובדות והראיות שנאספו בתיק זה לקבוע שנאשם 2 הוא מנהל החברה או אחד מבעלי המניות בחברה" ומשכך אין לקשור אותו לעבירות בהן עסקינן. עוד טען הנאשם כי הנאשם מעולם לא נחקר וכי המאשימה לא עשתה די כדי לחקרו, כולל בדרך של הגעה לביתו בשל מצבו הרפואי. במכתבים שבהם מופיעה חתימתו כביכול של הנאשם, אין אלו חתימותיו.
4. המאשימה מודה כי אכן לא היה הנאשם נושא משרה רשום בחברה, עם זאת טוענת כי "הייתה לו מעורבות פונקציונאלית ביחד לניהול החברה וכך גם משתמע מעדויות העובדים" (ע' 15 ש' 10-11) ובהתאם להגדרה זו הועמד לדין (ר' סעיף 2 בכתב האישום- "בתקופה הרלוונטית לכתב אישום זה הנאשם 2 שימש כמנהל בנאשמת 1"). המאשימה מפנה לעדויות העובדים לתמיכה בעמדתה.
5. לענין זימונו של הנאשם, טענה המאשימה כי בידה לפחות אישור מסירה אחד של זימון לחקירה תחת אזהרה, וכן עולה מתוכו כי היה זימון אחר. אמנם הנאשם עבר השתלת לב אך המשיך לתפקד בתקופות כאלה

ואחרות, והטענה שאינו מגיע לחקירה מסיבות רפואיות אינה חזות הכל; המסמכים מלמדים כי התחמק מחקירה.

הכרעה

6. העבירה הראשונה נשוא כתב האישום היא עיסוק כקבלן כוח אדם ללא קבלת היתר, בניגוד להוראות סעיף 2(א) וסעיף 20(ב) לפי חוק **העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, תשנ"ו-1996** (להלן: "**חוק העסקת עובדים**") ולשונם כדלקמן:

" 2 (א) לא יעסוק אדם כקבלן כוח אדם אלא אם כן הוא בעל רשיון לכך מאת השר ועל פי תנאי הרשיון.

...

...

20 (ב) העובר על הוראות סעיף 2(א) או 10(א) או (א1), דינו - מאסר ששה חודשים."

7. על פי סעיף 21 לחוק העסקת עובדים:

" 21. (א) נושא משרה חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירות כאמור בסעיף 20 בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר את חובתו האמורה, דינו - קנס כקבוע בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין; לענין סעיף זה, "נושא משרה" - מנהל פעיל בתאגיד, שותף - למעט שותף מוגבל - ופקיד שתפקידו למנוע הפרת חוק זה."

8. העבירה השנייה נשוא כתב האישום היא לפי חוק **עבודת הנוער, תשי"ג-1953** (להלן: "**חוק עבודת נוער**") - סעיפים 20 ו-24 אשר לשונם כדלקמן:

20. (א) לא יועסק נער יותר משמונה שעות עבודה ליום וארבעים שעות עבודה לשבוע.

...

24. (א) נער לא יועסק ולא ירכול בלילה.

(ב) בסעיף זה, "לילה", לגבי ילד וצעיר שחוק לימוד חובה, תש"ט-1949, חל

עליהם - פרק זמן של 12 שעות שבין 20:00 ובין 08:00 ולגבי צעיר שחוק חינוך חובה, תש"ט-1949, אינו חל עליו, פרק זמן של 10 שעות שבין 22:00 ובין 06:00.

בסעיף 39 נקבע:

(א) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירות כאמור בסעיפים 33, 33א, 33ב, 33ג ו-33ד בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר חובתו האמורה, דינו - קנס פי אחד וחצי מן הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין; לענין סעיף זה, "נושא משרה" - מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, ופקיד האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיפים 33, 33א, 33ב, 33ג ו-33ד בידי תאגיד, חזקה היא כי נושא משרה הפר חובתו האמורה בסעיף זה, אלא אם כן הוכיח כי נהג ללא מחשבה פלילית וללא רשלנות, ועשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

9. סעיף 158 לחוק סדר הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב - 1982 (להלן - חסד"פ), קובע:

"נסתיימה פרשת התביעה ולא הוכחה האשמה אף לכאורה, יזכה בית המשפט את הנאשם - בין על פי טענת הנאשם ובין מיזמתו - לאחר שנתן לתובע להשמיע את דברו בעניין; הוראות סעיפים 182-183 יחולו גם על זיכוי גם לפי סעיף זה".

הוראה זו מאפשרת לבית הדין לזכות את נאשם בתום פרשת התביעה, אם לא הוכחה אשמתו לכאורה. בספרו על סדר הדין בפלילים, תשס"ט - 2009, (חלק שני, כרך א', בע' 1446) מפרט י. קדמי את הנסיבות שבהן תתקבל טענה זו:

"כי אין בראיות שהוגשו לבית המשפט מטעם התביעה כדי לבסס הרשעה 'אפילו יינתן בהן מלוא האמון, ויוענק להן מלוא המשקל הראייתי'. במצב כזה, אין הצדקה לדרוש מן הנאשם להתגונן; שהרי אין לו בפני 'מה' להתגונן, וראוי לזכותו" (ההדגשה במקור)

בע"פ 732/76 מ"י נ' כחלון, פד"י לב(1) 170, נקבע באילו מקרים התביעה עמדה בחובתה להוכיח אשמה לכאורה של הנאשם:

"בית המשפט לא יטה אוזן קשבת לטענה שלפיה אין להשיב לאשמה אם הובאו ראיות בסיסיות, אם כי דלות, להוכחת יסודותיה של העבירה שפרטיה הובאו בכתב האישום. ראיות בסיסיות לענין זה, אין משמען כאמור ראיות שמשקלן והיקפן מאפשר הרשעה על אתר, אלא כדברי בית המשפט העליון בע"פ 28/49 הנ"ל, ראיות במידה, היוצרות אותה מערכת הוכחות ראשונית המעבירה את הנטל של הבאת ראיות (להבדיל מנטל השכנוע) מן התביעה לנאשם".

10. כעולה מן האמור לעיל, יש לברר בשלב זה של ההליך האם הצליחה התביעה להקים מערך ראיות ראשוני, אף אם דל, להוכחת אשמתו של הנאשם, תוך בידוד הראיות המפלילות והחומר שהובא לחובת הנאשם מן הראיות האחרות. בחינת הראיות הנעשית עתה איננה זהה לזו הנעשית בסיום שלב שמיעת הראיות: בית

המשפט אינו בוחן אם אשמתו של הנאשם הוכחה מעבר לספק סביר, אלא האם הובאה ראשית ראיה מצד התביעה. בשלב דיוני זה אין להביא בחשבון שיקולי מהימנות העדים, משקלן הראייתי או דיוטן של הראיות אשר הוצגו במסגרת פרשת התביעה. רק בנסיבות נדירות, כאשר הראיות שהובאו הינן כה בלתי סבירות, ששום בית משפט סביר לא יכול היה לראות בהן בסיס להרשעה - יטה בית המשפט אופן לטענות בדבר מהימנותן.

11. לאחר שבחנתי את ראיות הצדדים, כפי מצוות המחוקק בשלב זה של ההליך, מצאתי כי דין הטענה להדחות. להלן טעמי:

האם קיים בסיס ולו דל לקשירתו של הנאשם לאישומים שבכתב האישום?

12. הנאשמת הודתה בעברות נשוא כתב האישום ונגזר דינה. לפיכך בשלב זה ובכל הנוגע לנאשם כל שנדרש הוא בחינת קשירתו לאישומים שבכתב האישום:

13. עיון במ/4 הכולל מקבץ של עדויות, כולל עדויות העובדים, מעלה כי שמו של הנאשם מוזכר בעדותה של רוזה גוירמן- "נקלטתי לעבודה במשרדי שחר גת חיים- המזכירה מילאה לי טופס עם הכרטיס שלי...". מעדות זו עולה כי הנאשם הוא המייצג מבחינתה את הנאשמת ולכל הפחות מילא פונקציה רלבנטית לענייני העסקת עובדים.

בזכ"ד מיום 13.1.09 (כלול במ/6) המתיחס להתייצבותו של הנאשם לחקירה (שלא נערכה בסופו של דבר) מציין החוקר מר אברהם פנש " הוא אמר לי שאשתו מופיעה ברשם החברות כיון שהוא היה חולה (כ-5 שנים) ולא תפקד, לכן העביר את הניהול של החברה על שם אשתו אך בפועל הוא שמנהל את החברה ואשתו כלל לא נמצאת בחברה"

אמנם אילו אינן הראיות היחידות שהוגשו על ידי המאשימה, ישנן גם אחרות שאינן מתיישבות עם אלה ויתכן שלא יחא די בהן כדי להוכיח אשמתו של הנאשם מעבר לספק סביר, ואולם אין לומר כי בשלב זה לא הומצא ולו בסיס דל לקשירתו של הנאשם לאישומים שבכתב האישום.

כך, לענין חוק העסקת עובדים - הרי שלו די בראיות דלעיל, הרי שיש בהן כדי להצביע על כך שהנאשם הוא בגדר "נושא משרה" - כהגדרתו בסעיף 21 לחוק האמור. ובאופן דומה לענין הוראות חוק העסקת עובדים על פי ההגדרה האמורה בסעיף 39 דשם: **נושא משרה" - מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, ופקיד האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה.**

14. לכך יוסף אף העולה מתוך מה שהומצא לתיק על ידי הנאשם עצמו במוצג נ/2 (עמ' 11 לקובץ הסרוק משורה 34 ואילך, שהינו חלק מעדותו של חתנו של הנאשם, מר יניב אטיאס): **"ש. האם באותם חודשים 4-5-6-7/08 גם החלפת את חיים לוי בניהול בפועל של החברה כמו שעשית בחודשים 8-9/07 וצינית בעדותך מהבוקר. ת. לא זוכר. ש. האם ידוע לך מי ניהל את החברה באותם חודשים...ת. חיים לוי.."**

15. אם כן, לא מצאתי כי יש מקום לקבל את טענת הנאשם לענין זה.

לענין זימונו של הנאשם לחקירה

16. לא מצאתי ממש בטענות הנאשם:

הנאשם זומן לחקירה פעמים חוזרות כפי שיפורט להלן ופעם אחת אף התייצב לחקירה .

כאמור לעיל, ביום 13.1.09, כעולה מזכ"ד מאותו יום הכלול **במ/6**, הגיע הנאשם לצורך מסירת עדות תחת אזהרה בשם החברה הנאשמת אלא שלאחר הזהרתו סרב לדבר והתפרץ, ובשלב מסוים כך אליבא דחוקר, ראה כי הנאשם אינו מסוגל לדבר ולכן הודיעו כי יוציא לו זימון אחר.

מ/10 כולל שורת מכתבים בשמו של הנאשם (אינם חתומים) המתייחסים לזימונים שונים (כולל טלפוניים) מכתבים מהתאריכים 27.1.09 (מכתב שאליבא דתובע לא נחתם על ידו), 18.2.09, 25.2.09, 4.3.09. חלק מן המכתבים הם בהתאמה לזימונים (שאמנם לא ביחס לכולם הומצא אישור מסירה ואולם עצם התגובה להם מעידה על קבלתם) מהימים 24.12.09 (אישור מסירה קיים בתיק), 19.1.09, 28.1.09 (אישור מסירה בפקס), 19.2.09. כל הזימונים והאישורים דלעיל כלולים **במ/7**. באותה תקופה מתועדות גם שיחות טלפוניות בין הנאשם לחוקר (זכ"ד מיום 25.1.09, 28.1.09, 18.2.09, 26.2.09, 28.2.09 שעיקרם הודעות על כוונה שלא להתייצב לחקירה- כולם **כלולים במ/6**).

על פי **מ/19** זומן ביום 14.7.09 לחקירה ליום 29.7.15. אישור מסירה צורף.

מ/10 - **במכתב מיום 26.7.09** - אחד מאותם מכתבים שטוען הנאשם כי לא הוא חתום עליהם (ר' **נ/1 ג'** שם מופיעה חתימה בעוד שבמסמך שהוגש במסגרת **מ/10** כלל אין חתימה), מודיע כי בשל מצבו הנפשי לא יתייצב לחקירה שלה זומן ב-29.7.09. ואולם על פי **זכ"ד מיום 26.7.09** (כלול **במ/6**) - קדמה לשליחת אותו מכתב שיחה טלפונית שיזם הנאשם עם החוקר מר פנש, גם בה הודיע כי לא יתייצב. אם כן גם אם אין מדובר בחתימתו של הנאשם, הרי שהדבר היה על דעתו.

על פי **מ/19** זומן לחקירה ביום 15.6.11 ליום 5.7.11. אמנם לא הומצא אישור מסירה, ואולם **מ/10** כולל **מכתב מיום 21.6.11** הנחזה להיות של הנאשם, ושלגביו לא נטען על ידי הנאשם כי לא הוא כתבו והמודיע כי "**אני לא מסוגל להפגש איתך בשום מקום**". האמור במכתב תואם את **הזכ"ד מאותו יום (כלול במ/6)** שבו מצוין החוקר כי הציע לנאשם להגיע אליו הביתה או בקרית גת במקום מוסכם, והוא דחה את ההצעה.

17. אם כן, לכל הפחות לחלק מן הזימונים צורפו אישורי מסירה כדין. גם לגבי אחרים עולה בבירור כי הנאשם קיבלם ואף פנה אל המאשימה בקשר אליהם. הנאשם אף התייצב לחקירה תחת אזהרה (אמנם בשם הנאשמת) - אך סרב להשיב לשאלות. הנאשם פעמים חוזרות נמנע מלהתייצב לחקירה בתואנות שונות ואף סרב להצעת החוקר כי יגיע אליו.

אם כן הנאשם זומן כדין והוא עשה על מנת שלא להחקר.

18. לא אחת נקבע על ידי בית הדין לעבודה כי :

"אי שיתוף פעולה" בדרך של התחמקות מחקירה משבשת ופוגעת בהליך הבירור ויעיד על כך התיק

הנוכחי שאולי לא היה בא לעולם אם המנהל היה מתייבב לחקירה...ההתחמקות מחקירה מטיבה עם "חשוד" ומתמרצת אותו שלא יתייבב לחקירה מבלי שניתן שיהיה לכך מחיר - לא במישור הענישתי (עבירה נפרדת של הפרעה למפקח) ולא במישור הראיתי" ... (ראו:ת"פ 507/03 מד"י נ' ר.מ האומן נציגויות וסחר בע"מ ואח')

במקרה דנן שוכנעתי כי נעשו מאמצים רבים כולל בהמצאת זימונים כדין, כדי להביא לחקירתו של הנאשם. הנאשם במו ידיו מנע החקירה ובודאי אין לומר כי יש מקום כי יצא נשכר כתוצאה מכך.

"... "חקירה כדין" אינה תנאי בל יעבור להגשת כתב אישום אם כי מקובל וגם רצוי שתתקיים חקירה עובר להגשת כתב האישום וזהו הסדר הטוב והנכון של הדברים. בהיעדר חקירה כדין אין להכריז על בטלות ההליך כולו והמבחן שיש להפעיל הוא מבחן עיוות הדין אשר נגרם לנאשם. (ת.פ. י-ם 417/97 מדינת ישראל נ' הפניקס הישראלי חב' לביטוח בע"מ). "... גם אנו איננו חולקים על כך שסדר הדברים הנכון הוא עריכת חקירה בטרם הגשת כתב אישום, אך אין לומר, כי מהוראות החסד"פ עולה כי תנאי בל יעבור להגשת כתב אישום הוא קיום חקירה קודם לכן בין על ידי המשטרה ובין על ידי רשות חוקרת אחרת שהוסמכה לכך בחוק". (ע.פ. י-ם 149/95 מוצטפא חליל עלא אבו אל-ת'ן נ' מדינת ישראל) - הע"ז (ת"א) 1871-08 מדינת ישראל נ' דוד עובדיה (2011).

במקרה דנן לא מצאנו כי העדר חקירה של הנאשם גרם לעיוות דין כלפיו בנסיבות שתוארו לעיל.

19. **סיכומם של דברים** - בשים לב לכלל האמור אני סבורה כי קיים בסיס לכאורי לאשמה ואין להיעתר לבקשה.

יוזכר כי אין בקביעה זו כדי להשליך על מהימנות ומשקל הראיות שהובאו או יוצגו בהמשך ההליך שאלה אשר תוכרע במסגרת הכרעת הדין והצדדים מופנים אל האמור מעלה בענין זה.

20. החלטה בדבר מועד לשמיעת ראיות ההגנה ובדבר הבטחת התייצבות הנאשם תנתן בנפרד.

ניתנה היום, כ"ג תשרי תשע"ו, 06 אוקטובר 2015, בהעדר הצדדים ותשלח אל הצדדים וב"כ.